

زندگینامه: سید محمود طالقانی (۱۲۸۹ - ۱۳۵۸)

مرحوم آیت‌الله طالقانی در سال ۱۲۸۹ هجری شمسی دیده به جهان گشود

او در خانواده‌ای اهل علم و فضیلت و دارای روحیات انقلابی و ضد ظلم رشد نمود و برای نخستین بار در مکتب پدرش ابوالحسن آغاز به یادگیری مفاهیم اسلامی و درس تقوا کرد. همان کسی که امام خمینی (ره) از او به سرآمد پرهیزکاران یاد می‌کند.

او تحصیلات دینی خود را در مدارس رضویه و فیضیه قم به پایان رساند. آیت‌الله طالقانی در زمان طلبگی آشنایی فراوانی با امام (ره) داشت و روابط متقابل آن دو، بسیاری را در شگفتی افکنده بود.

مرحوم آیت‌الله طالقانی موفق به کسب اجازه نامه اجتهاد از مرجع بزرگ آن روز آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی شده و بعد از اتمام تحصیلات به تهران آمده و در مدرسه شهید مطهری (سپهسالار سابق) به تدریس علوم دینی مشغول شد. در سال ۱۳۱۸ برای اولین بار خشم خویش را نسبت به رژیم و دستگاه حکومتی، با دادن یک اعلامیه در رابطه با کشف حجاب ابراز کرد و در پی آن دستگیر و زندانی شد.

پس از شهریور ۱۳۲۰، با تشکیل گروه‌های گوناگون سیاسی، مبارزه را به طور رسمی آغاز کرد، اما طولی نکشید که این دوران را وقفه‌ای پیش آمد؛ چرا که پس از کودتای ۲۸ مرداد ساواک، مرحوم طالقانی را به جرم مخفی کردن نواب صفوی در خانه اش، دستگیر، و به زندان افکند، اما این دستگیری کوتاه و موقت بود و بزودی آزاد و فعالیت دوباره را آغاز کرد.

آیت‌الله طالقانی در جریان نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران مبارزات ارزنده‌ای داشت و تلاشهای فراوانی در جهت رهانیدن حقوق ملت مسلمان ایران از چنگال استعمارگران چپاول پیشه انجام داد.

آیت‌الله طالقانی در سال ۱۳۴۲ در ارتباط با وقایع ۱۵ خرداد دستگیر و به ده سال زندان محکوم شد. آیت‌الله طالقانی در زندان نیز دست از مبارزه و ارشاد برنداشت، رفتار و گفتار مناسب حتی روی مأموران زندان اثر مثبت گذاشت و در پی همین تلاشهای فرهنگی و تبلیغی بود که در زندان، با نوشتن تفسیر «پرتوی از قرآن» سعی در آشنا کردن افراد به عظمت و سازندگی قرآن کرد.

ایشان درباره خود می‌گوید: «من پیش از این که در کسوت یک سیاستمدار متعارف و معمول باشم یک شاگرد کوچک مکتب قرآن و معلم قرآنم». زندانی شدن مرحوم آیت‌الله طالقانی در این مرحله بیش از ۴ سال طول نکشید و در سال ۱۳۴۶ به واسطه فشارهای داخلی و خارجی بر رژیم شاه از زندان آزاد شد و بعد از آزادی مبارزه را همچون گذشته ادامه داد و در آستانه سال ۱۳۵۰ همزمان با برگزاری جشنهای ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی دستگیر و به مدت سه سال در زابل و ۱۸ ماه در بافت کرمان در بدترین شرایط به حالت تبعید بسر برد. در سال ۱۳۵۴ مجدداً به دست ساواک گرفتار شد و به ۱۰ سال زندان محکوم شد.

آیت‌الله طالقانی در دوران انقلاب اسلامی، پس از آزادی از زندان نهایت تلاش خود را در جهت پیروزی انقلاب نمود و پس از پیروزی به ریاست شورای انقلاب اسلامی برگزیده شد و در انتخابات مجلس خبرگان قانونگذاری (۱۲ مرداد ۱۳۵۸) از سوی مردم تهران به عنوان نماینده انتخاب شد.

در اوایل مرداد ۱۳۵۸ از سوی امام خمینی «ره» مأمور تشکیل نماز جمعه تهران شد و اولین و با شکوه‌ترین نماز جمعه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در پنجم مرداد به امامت ایشان در دانشگاه تهران برگزار شد.

بعد از انتصاب به عنوان امام جمعه تهران، موفق به برگزاری پنج نماز جمعه شد که آخرین نماز جمعه به مناسبت فرا رسیدن سالگرد جمعه خونین ۱۷ شهریور در بهشت زهرا و کنار مزار شهدا برگزار شد.

سرانجام در سحرگاه نوزدهم شهریور سال ۱۳۵۸ این عالم مجاهد پس از سالها فعالیتهای علمی و مبارزات سیاسی علیه رژیم ستم‌شاهی و عمری تلاش خستگی‌ناپذیر در راه پیاده کردن احکام اسلام، در اثر سکت قلبی دار فانی را وداع گفت و به دیدار معبود شتافت. روحش شاد.